

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Προχωρημένα Θέματα Διδακτικής της Φυσικής

Ενότητα 6η: Το γενικό μεθοδολογικό πλαίσιο

Κώστας Ραβάνης
Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην
Προσχολική Ηλικία

Σκοπός ενότητας

- Να γνωρίσουν οι φοιτήτριες/ές τις μεθοδολογικές επιλογές της έρευνας

Περιεχόμενα ενότητας

- γενική περιγραφή των συγκεκριμένων επιμέρους βημάτων της μεθοδολογίας
- Παρουσίαση:
  - ✓ Της μεθόδου
  - ✓ Της τεχνικής
  - ✓ Του δείγματος
  - ✓ Του εργαλείου της έρευνας

Το γενικό μεθοδολογικό πλαίσιο

- Παρουσίαση και υποστήριξη των μεθοδολογικών επιλογών της έρευνας
- Εκκίνηση με σύντομη γενική περιγραφή των συγκεκριμένων επιμέρους βημάτων της μεθοδολογίας και κυρίως
  - ✓ Της μεθόδου
  - ✓ Της τεχνικής
  - ✓ Του δείγματος
  - ✓ Του εργαλείου της έρευνας

Η γενική περιγραφή της έρευνας

- ο βηματισμός
- η χρονική περίοδος και η διάρκεια της διαδικασίας
- ο χώρος και ο τόπος της διεξαγωγής της διαδικασίας
- ζητήματα δεοντολογίας (πχ άδεια διεξαγωγής)
- ενδεχόμενη διεξαγωγή πιλοτικής έρευνας
- οι οδηγίες που δόθηκαν στους συμμετέχοντες
- πως συλλέχθηκαν τα δεδομένα
- όλα τα στοιχεία που θα επιτρέψουν την ακριβή επανάληψη της διαδικασίας

Η μέθοδος της έρευνας

- Με ποια μέθοδο εργαστήκαμε: επισκόπηση, διερεύνηση, έρευνα δράσης, εθνογραφική μέθοδος, πειραματική μέθοδος, μεικτές μέθοδοι
- Εξήγηση για τη συγκεκριμένη επιλογή και τεκμηρίωση της επιλογής
- Σύντομη παρουσίαση των πλεονεκτημάτων της ως προς άλλες μεθόδους

Η τεχνική της έρευνας

- Με ποια τεχνική εργαστήκαμε: ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, παρατήρηση, ανάλυση περιεχομένου.....
- Το είδος των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν ως προς την τεχνική
- Σύντομη παρουσίαση των πλεονεκτημάτων της ως προς άλλες μεθόδους

Η μέθοδος της έρευνας

- Με ποια μέθοδο εργαστήκαμε: επισκόπηση, διερεύνηση, έρευνα δράσης, εθνογραφική μέθοδος, πειραματική μέθοδος, μεικτές μέθοδοι
- Εξήγηση για τη συγκεκριμένη επιλογή και τεκμηρίωση της επιλογής
- Σύντομη παρουσίαση των πλεονεκτημάτων της ως προς άλλες μεθόδους

Υλικά για τη διεξαγωγή της έρευνας

- Ακριβής περιγραφή των μέσων, του εξοπλισμού και των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν
  - Το πειραματικό υλικό
  - Εικόνες, κείμενα, διαγράμματα
  - Όργανα και τεχνικός εξοπλισμός

Ο πληθυσμός και το δείγμα

Αν τα υποκείμενα είναι άνθρωποι

- Προσδιορισμός του πληθυσμού της έρευνας
- Η δειγματοληψία και το ζήτημα της αντιπροσωπευτικότητας
- Το δείγμα της έρευνας και η ακριβής διαδικασία επιλογής του

Αν το υποκείμενο μελέτης είναι γραπτά τεκμήρια

- Λεπτομερής αναφορά για τα τεκμήρια
- Παρουσίαση των κριτηρίων επιλογή τους

Τα ερευνητικά εργαλεία

- Το εργαλείο της έρευνας (πχ ερωτηματολόγιο ή συνέντευξη) και η δομή του
- Ανταπόκριση των στοιχείων του εργαλείου με τα ερευνητικά ερωτήματα και τα υποερωτήματα
- Η διάκριση ανεξάρτητων και εξαρτημένων μεταβλητών
- Ακρίβεια στις έννοιες που χρησιμοποιούνται και λειτουργικοί ορισμοί

Η ανάλυση των δεδομένων

- Το είδος της ανάλυσης των δεδομένων
- Επεξήγηση του είδους ανάλυσης (πχ γιατί αυτό το στατιστικό τεστ)
- Χρήση υλικού για την ανάλυση (πχ SPSS για ποσοτικές αναλύσεις ή NVIVO για ποιοτικές αναλύσεις)
- Η διάκριση ανεξάρτητων και εξαρτημένων μεταβλητών

Τα ερευνητικά εργαλεία

- Το εργαλείο της έρευνας (πχ ερωτηματολόγιο ή συνέντευξη) και η δομή του
- Ανταπόκριση των στοιχείων του εργαλείου με τα ερευνητικά ερωτήματα και τα υποερωτήματα
- Η διάκριση ανεξάρτητων και εξαρτημένων μεταβλητών
- Ακρίβεια στις έννοιες που χρησιμοποιούνται και λειτουργικοί ορισμοί

Τα αποτελέσματα της έρευνας

- Η παρουσίαση των ευρημάτων-αποτελεσμάτων της έρευνας οργανώνεται με βάση τα ερωτήματα και υποερωτήματα (ή τις υποθέσεις)
- Μια δομή του παρακάτω τύπου έχει σημαντικά πλεονεκτήματα
  - ✓ 1^ο ερευνητικό ερώτημα:.....
  - ✓ 1^ο υποερώτημα:.....
  - ✓ 1^η ερώτηση του εργαλείου
  - ✓ 2^η ερώτηση του εργαλείου

Παραδείγματα

- Αν κάνουμε συνεντεύξεις σε εκπαιδευτικούς για τη γλωσσική επίδοση παιδιών από οικογένειες μεταναστών θα μπορούσαμε να καταγράψουμε τα δεδομένα σε έναν πίνακα με συχνότητες για κάθε κατηγορία απαντήσεων σε συνάρτηση με ανεξάρτητες μεταβλητές όπως η ηλικία ή τα χρόνια εμπειρίας των εκπαιδευτικών.
- Αν κάνουμε ανάλυση των βιβλίων της Ιστορίας θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε ως αναπαράσταση έναν χάρτη ιδεών στον οποίο να εμφανίζεται η δομή και η ροή των επιχειρημάτων που καταλήγουν σε διαφορετικές κατηγορίες ιδεών για τον πόλεμο.

Τα αποτελέσματα της έρευνας

- Για κάθε ερώτηση δημιουργούμε κατηγοριοποίηση των ευρημάτων
- Προσοχή στα κριτήρια της κατηγοριοποίησης που συνήθως ήδη υπάρχουν στα ερωτήματα και υποερωτήματα
- Αφού διατάξουμε τις κατηγορίες των ευρημάτων για κάθε κατηγορία δίνουμε χαρακτηριστικά παραδείγματα:

Παραδείγματα

- Για παράδειγμα, αν πραγματοποιούμε έρευνα με συνεντεύξεις εκπαιδευτικών για τα γλωσσικά προβλήματα μαθητών/τριών που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών σε κάθε κατηγορία δίνουμε ορισμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα απαντήσεων ή διαλόγων μεταξύ ερευνητών και υποκειμένων.
- Αν στην έρευνά μας κάνουμε ανάλυση κειμένων σχολικών βιβλίων Ιστορίας για το πώς αυτά προσεγγίζουν την έννοια «πόλεμος» παρουσιάζουμε κατάλληλα αποσπάσματα με τα οποία τεκμηριώνουμε τις διαφορετικές προσεγγίσεις.

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση **1.00**.

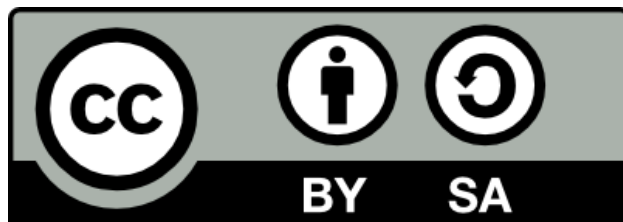
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Κωνσταντίνος Ραβάνης, «Προχωρημένα Θέματα Διδακτικής της Φυσικής» Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PN1533/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Σύμφωνα με αυτήν την άδεια ο δικαιούχος σας δίνει το δικαίωμα να:

Μοιραστείτε — αντιγράψετε και αναδιανέμετε το υλικό

Προσαρμόστε — αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο υλικό για κάθε σκοπό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά Δημιουργού — Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας

Παρόμοια Διανομή — Αν αναμείξτε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια όπως και το πρωτότυπο

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

